

Канд. істор. наук Сливенко В. А., Коваль І. П.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ
МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ
ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СФЕРИ У СВІТІ**

Сьогодні міжнародний туризм та сфера гостинності розглядаються на міжнародному та національному рівнях як один із найперспективніших і динамічно зростаючих секторів економіки. Протягом останніх 20 років (за винятком періоду пандемії) темпи зростання туризму та сфери гостинності перевищували темпи зростання світової економіки. До загальних тенденцій розвитку галузі можна віднести наступні: міжнародний туризм є важливим чинником економічного зростання, формування ВВП та зайнятості населення у багатьох країнах світу, готельно-ресторанна сфера виступає ключовою складовою туристичної інфраструктури та визначає рівень комфорту і задоволеності туристів, сучасний розвиток галузі відбувається під впливом глобалізації, цифровізації, урбанізації та інтеграційних процесів, посилюється конкуренція між туристичними дестинаціями за туристичні потоки та інвестиції, якість сервісу стає основним критерієм вибору туристами готелю або ресторану.

Необхідно зазначити, що незважаючи на оптимістичні прогнози, останнім часом посилився вплив глобальних криз на розвиток міжнародного туризму та гостинності. Туристична галузь є однією з найбільш вразливих до економічних, політичних і соціальних криз. Обмеження пересування та зниження доходів населення призводять до скорочення міжнародних туристичних потоків. Зростає залежність підприємств готельно-ресторанної сфери від державної підтримки та антикризових програм. Однією з найболючіших проблем є кадрові проблеми в індустрії гостинності. Дефіцит кваліфікованого персоналу залишається однією з ключових проблем готельно-ресторанної сфери. Висока плинність кадрів негативно впливає на стабільність роботи підприємств і якість обслуговування. Нерівномірність завантаженості підприємств протягом року ускладнює формування постійних команд працівників. Недостатній рівень володіння іноземними мовами обмежує можливості роботи з іноземними туристами. Підвищення професійної підготовки персоналу є стратегічним чинником

підвищення конкурентоспроможності галузі. Останнім часом відбуваються інтенсивні процеси цифровізації та технологічного розвитку галузі. Активне впровадження цифрових технологій змінює традиційні бізнес-моделі у туризмі та гостинності. Онлайн-платформи бронювання посилюють конкуренцію між готелями та знижують роль посередників. Автоматизація процесів підвищує ефективність управління, але вимагає значних фінансових вкладень.

Збільшення туристичного потоку, з одного боку, стимулює розвиток територій, що є туристичними центрами, однак, з іншого боку, тягне за собою формування низки ризиків, зокрема у сфері екології. Масовий туризм призводить до перевантаження туристичних дестинацій і виснаження природних ресурсів. Готельно-ресторанні підприємства створюють значне навантаження на екосистеми через надмірне споживання ресурсів. Попит на екологічно відповідальний туризм постійно зростає серед туристів. Запровадження «зелених» стандартів стає конкурентною перевагою на світовому ринку. Сталий розвиток сприяє довгостроковій привабливості туристичних територій. Відповідно до звітів Всесвітньої туристичної організації останнім часом відбуваються кардинальні зміни в поведінки та очікуваннях туристів. Сучасні туристи надають перевагу персоналізованим і унікальним туристичним продуктам. Зростає інтерес до автентичних вражень, локальної культури та гастрономії. Підвищуються вимоги до безпеки, санітарних стандартів та якості обслуговування.

Необхідно відмітити і загострення фінансово-економічних проблеми галузі. Високі операційні витрати знижують рентабельність готельно-ресторанних підприємств. Коливання валютних курсів впливають на ціни туристичних послуг на міжнародному ринку. Обмежений доступ до інвестицій стримує модернізацію матеріально-технічної бази. Ціноутворення має враховувати сезонність та платоспроможність туристів. У такої ситуації значно зростає роль впровадження інновацій у розвиток міжнародного туризму та гостинності. Інновації сприяють підвищенню якості туристичних послуг і задоволеності клієнтів. Нові формати готелів і ресторанів повинні відповідати сучасним трендам мобільності та стилю життя. Використання великих баз даних дозволяє прогнозувати попит і оптимізувати управління.

Таким чином, сьогодні розвиток міжнародного туризму та гостинності потребує системного та стратегічного підходу. Готельно-ресторанна сфера

повинна адаптуватися до швидких змін зовнішнього середовища. Якість сервісу та людський капітал залишаються ключовими чинниками успіху. Сталий розвиток і цифрові інновації є основою майбутнього галузі. Підвищення конкурентоспроможності індустрії міжнародних подорожей визначається здатністю до постійного оновлення.

Список використаних джерел:

1. Непочатенко В. Мотивація персоналу в готельному господарстві. *Економіка та суспільство*. 2021. № 31. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/709/682>.
2. Сливенко В. А, Редько В. Є. Аналіз сучасних тенденцій розвитку індустрії гостинності та туризму Німеччини. *Інфраструктура ринку*. 2024. № 80. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/80-2024>.
3. Виклики та інновації у XXI столітті: туризм, гостинність: монографія. Автори: Жиленко К., Сідаш Д., Редько В., Самойленко А., Сливенко В., Ходак О. Дніпро: 2025. 250 с. URL: http://lib.dnu.dp.ua/rep/ekon/knygy/nazva/Vyklyky_ta_innov_turyzm_gostyn.pdf.
4. Міжнародний туризм та гостинність: теорія та практика: монографія. Автори: Жиленко К., Редько В., Самойленко А., Сливенко В., Ставицька А. Дніпро. 2023. 206 с. DOI: <https://dx.doi.org/10.15421/512305>.

Канд. істор. наук Сливенко В. А., Красюк І. Д.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ІННОВАЦІЙНІ РІШЕННЯ В УПРАВЛІННІ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОГО РИНКУ

Готельно-ресторанний бізнес є однією з найбільш чутливих до зовнішніх впливів галузей економіки, оскільки його функціонування безпосередньо залежить від рівня платоспроможності населення, туристичної активності, соціально-економічної ситуації та загального стану ринку послуг. В умовах сучасної нестабільності, спричиненої економічними кризами, пандемічними наслідками, воєнними викликами в Україні та динамічними змінами споживчої поведінки, традиційні методи до управління підприємствами готельно-ресторанної сфери потребують перегляду [1].

За таких умов особливої актуальності набуває впровадження інноваційних управлінських рішень, спрямованих на підвищення адаптивності